

Vedlegg til

**Fafo-rapport 2017:04
Ytringsfrihet og varsling i norske kommuner og
fylkeskommuner**

Spørreskjema til arbeidstakere i kommuner og fylkeskommuner

Q003:

Single coded

[Not back](#)

Hvilket av disse forholdene passer best for ansettelsesforholdet ditt?

Normal

- 1 Fast ansatt, heltid
- 2 Fast ansatt, deltid
- 3 Midlertidig ansatt i vikariat eller engasjement
- 4 Midlertidig ansatt som ekstrahjelp, tilkallingsvikar, el.l.
- 5 Utleid fra vikarbyrå/bemanningselskap
- 6 Annen midlertidig ansettelse
- 9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

Q004:

Single coded

[Not back](#)

Hvilken sektor tilhører virksomheten din?

Normal

- 1 Privat sektor
- 2 Statlig sektor
- 3 Fylkeskommunal sektor
- 4 Kommunal sektor
- 5 Offentlig eiet selskap
- 6 Helseforetak
- 9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

Q005:

Single coded

[Not back](#)

Har du lederansvar, i betydningen av at andre ansatte arbeider under din ledelse?

Normal

- 1 Nei
- 2 Ja
- 9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

Ask only if **Q005,2**

Q006:

Single coded

[Not back](#)

Innebærer lederfunksjonen din formelt personalansvar?

Normal

- 1 Nei
- 2 Ja
- 9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

Ask only if **Q006,2**

Q007:

Single coded

[Not back](#)

Er du en del av toppledelsen?

Normal

- 1 Nei
2 Ja
9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

Ask only if **Q007,1**

Q008:

Single coded

[Not back](#)

Er du tillitsvalgt eller verneombud?

Normal

- 1 Nei
2 Ja, jeg er tillitsvalgt fra fagforening
3 Ja, jeg er verneombud
4 Ja, jeg er både tillitsvalgt fra fagforening og verneombud
9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

Ask only if **Q007=1**

Q009:

Matrix

[Not back](#) | Number of statements: 6 | Number of Scales: 5

Hvor enig eller uenig er du i de følgende utsagn om klimaet for å diskutere og omtale problematiske forhold på arbeidsplassen din?

Normal

	1 Helt uenig	2	3	4	5 Helt enig
Det er stor takhøyde for å diskutere arbeidsplassrelaterte problemer	☐	☐	☐	☐	☐
Det er stor takhøyde for å diskutere faglige spørsmål	☐	☐	☐	☐	☐
Diskusjoner om arbeidsplassrelaterte problemer foregår i hovedsak i uformelle fora	☐	☐	☐	☐	☐
Det uskrevne regler som begrenser hva ansatte kan uttale seg om internt	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg risikerer å bli møtt med uvilje fra kollegaer hvis jeg kommer med kritiske synspunkter om forhold på jobben	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg risikerer å bli møtt med uvilje fra leder/sjef hvis jeg kommer med kritiske synspunkter om forhold på jobben	☐	☐	☐	☐	☐

Ask only if **Q007=2**

Q010:

Matrix

Not back | Number of statements: 4 | Number of Scales: 5

Hvor enig eller uenig er du i de følgende utsagn om klimaet for å diskutere og omtale problematiske forhold på arbeidsplassen din?

Normal

	1 Helt uenig	2	3	4	5 Helt enig
Det er stor takhøyde for å diskutere arbeidsplassrelaterte problemer	☐	☐	☐	☐	☐
Det er stor takhøyde for å diskutere faglige spørsmål	☐	☐	☐	☐	☐
Diskusjoner om arbeidsplassrelaterte problemer foregår i hovedsak i uformelle fora	☐	☐	☐	☐	☐
Det uskreve regler som begrenser hva ansatte kan uttale seg om internt	☐	☐	☐	☐	☐

Ask only if **Q007=1****Q011:**

Matrix

Not back | Number of statements: 6 | Number of Scales: 5

Hvor enig eller uenig er du i de følgende utsagn om de ansattes rett til å uttale seg offentlig? Vi sikter her til ytringer som ikke bryter lovpålagt taushetsplikt.

Normal

	1 Helt uenig	2	3	4	5 Helt enig
Toppledelsen verdsetter at ansatte deltar i offentlige debatter	☐	☐	☐	☐	☐
Mine muligheter til å offentlig omtale alvorlige kritikkverdige forhold på arbeidsplassen blir begrenset av mine overordnede	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg føler meg fri til å besvare spørsmål og henvendelser fra pressen om forhold på arbeidsplassen	☐	☐	☐	☐	☐
Min arbeidsavtale med arbeidsgiver begrenser mine muligheter til å omtale arbeidsplassen offentlig	☐	☐	☐	☐	☐
Toppledelsen begrenser mine muligheter til å ytre meg offentlig av hensyn til virksomhetens omdømme	☐	☐	☐	☐	☐
På min arbeidsplass blir ansatte irettesatt av overordnede når de uttaler seg offentlig	☐	☐	☐	☐	☐

ALLE**Q012:**

Single coded

Not back

Den 1. januar 2007 trådte nye bestemmelser i arbeidsmiljøloven i kraft. Bestemmelsene presiserer at arbeidstakere har rett til å varsle forsvarlig om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen (§2-4), at varslere skal vernes mot gjengjeldelse etter varsling (§2-5) og at virksomheter oppfordres til å utvikle prosedyrer for håndtering av varsling (§3-6).

Kjenner du til disse reglene?

Normal

- 1 Nei, jeg var ikke kjent med dem før nå
- 2 Ja, jeg var delvis kjent med dem
- 3 Ja, jeg var godt kjent med dem
- 9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

Q013:

Single coded

Not back

Har du vært med på å diskutere hva man skal forstå som kritikkverdige forhold – det vil si uetiske og/eller ulovlige hendelser, episoder eller praksiser – på arbeidsplassen din?

Normal

- 1 Ja
- 2 Nei, men vet at andre på arbeidsplassen har diskutert det
- 3 Nei, det har ikke vært diskutert på arbeidsplassen
- 9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

Q014:

Single coded

Not back

Har du vært med på å diskutere hva varsling på arbeidsplassen er?

Normal

- 1 Ja
- 2 Nei, men vet at andre på arbeidsplassen har diskuterte det
- 3 Nei, det har ikke vært diskutert på arbeidsplassen
- 9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

Q045 - Q14B:

Matrix

Not back | Number of rows: 4 | Number of columns: 3

Er det akseptabelt eller uakseptabelt at...

Normal

Rendered as Dynamic Grid

	Akseptabelt	Uakseptabelt	Vet ikke

.. kommunalt ansatte (uten lederansvar) benytter media til å kritisere kommunen de jobber i?	☐	☐	☐
.. kommunale ledere (Ikke topledere) benytter media til å kritisere kommunen de jobber i?	☐	☐	☐
.. kommunalt ansatte (uten lederansvar) deltar i det offentlige ordskiftet med fagkunnskap de har ervervet i jobben sin?	☐	☐	☐
.. kommunale ledere (ikke topledere) deltar i det offentlige ordskiftet med fagkunnskap de har ervervet i jobben sin?	☐	☐	☐

Q015:

Single coded

[Not back](#)

Har arbeidsplassen din skriftlige varslingsrutiner for hva du skal gjøre hvis du oppdager kritikkverdige forhold?

Normal

- 1 Ja, har rutiner
- 2 Rutiner er under utarbeidelse
- 3 Nei, har ingen rutiner
- 9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

Q016:

Single coded

[Not back](#)

Har arbeidsplassen din et system der avvik rapporteres eller registreres?

Normal

- 1 Ja, vi har et eget system for å registrere/rapportere avvik
Ja, avvik skal registreres/ rapporteres samme sted som kritikkverdige forhold
- 2
- 3 Nei
- 9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

Ask only if Q015,1,2 and Q016,1

Q017:

Single coded

[Not back](#)

Har dere på arbeidsplassen din diskutert hva som er forskjellen på avvik og varsling?

Normal

- 1 Ja
2 Nei
9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

Ask only if Q015,1

Q018:

Matrix

[Not back](#) | Number of statements: 4 | Number of Scales: 6

Nå ber vi deg ta stilling til noen påstander om mulige virkninger som varslingsrutinene på din arbeidsplass kan ha hatt. Basert på dine erfaringer, angi hvor enig eller uenig du er i de ulike påstandene

Normal

	1 Helt uenig	2	3	4	5 Helt enig	Vet ikke
Varslingsrutinene har gjort det enklere for arbeidstakere som varsler	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Varslingsrutinene har gjort det tryggere for arbeidstakere å varsle	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Varslingsrutinene har i praksis liten betydning for hvordan en varsler blir behandlet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Varslingsrutinene har i praksis liten betydning for om en sak blir løst/endret som følge av varsling	☐	☐	☐	☐	☐	☐

ALLE

Q019:

Matrix

[Not back](#) | Number of statements: 3 | Number of Scales: 3

Har arbeidsplassen din retningslinjer for..

Normal

	Ja	Nei	Vet ikke
... bruk av sosiale medier?	☐	☐	☐
... hva du kan si offentlig?	☐	☐	☐
... hvem som kan uttale seg til journalister?	☐	☐	☐

B002: Ikke topleder**Begin block**

Ask only if Q007 NE 2

Q020:**Single coded****Not back**

Har du i løpet av de siste 12 månedene vært vitne til, avdekket eller opplevd kritikkverdige forhold på arbeidsplassen som burde være stoppet? Med *kritikkverdige forhold* mener vi uetiske og/eller ulovlige hendelser, episoder eller praksiser.

Normal

- 1 Ja
2 Nei
9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

B003: Bevitnet kritikkverdige forhold**Begin block**

Ask only if Q20=1

Q021:**Multi coded****Not back**

Hva gjaldt saken / sakene?

Du kan sette flere kryss

Normal

- 1 Forhold som kan medføre fare for liv eller helse
2 Trakassering på bakgrunn av kollegers etnisitet/livssyn
3 Trakassering på bakgrunn av kollegers kjønn/sekssuelle legning
4 Annen trakassering/mobbing av kolleger
5 Destruktiv ledelse som er ødeleggende for arbeidsmiljøet
6 Bruk av rusmidler på jobb
7 Behandling av kunder/brukere som strider mot gjeldende lovverk
9 Vold eller urettmessig maktmisbruk mot kunder/brukere
10 Manglende vilje til å rette opp alvorlige feil ved tjenesten eller produktet
11 Brudd på lovpålagt taushetsplikt
12 Brudd på etiske retningslinjer
13 Korrupsjon
14 Underslag, tyveri og/eller økonomiske misligheter
15 Svart arbeid/skatteunndragelse
16 Sosial dumping (uakseptable lønns- og arbeidsvilkår)
17 Bruk av ulovlige kjemikalier / Ulovlig utslipp av miljøgifter
9997 Annet, noter... *Open *Position fixed
9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

Q022:

Matrix

[Not back](#) | [Number of statements: 17](#) | [Number of Scales: 3](#)

Varslet du om det/de kritikkverdige forholdet/ene?

Normal

	Ja	Nei	Vet ikke
Forhold som kan medføre fare for liv eller helse	☐	☐	☐
Trakassering på bakgrunn av kollegers etnisitet/livssyn	☐	☐	☐
Trakassering på bakgrunn av kollegers kjønn/seksuelle legning	☐	☐	☐
Annen trakassering/mobbing av kolleger	☐	☐	☐
Destruktiv ledelse som er ødeleggende for arbeidsmiljøet	☐	☐	☐
Bruk av rusmidler på jobb	☐	☐	☐
Behandling av kunder/brukere som strider mot gjeldende lovverk	☐	☐	☐
Vold eller urettmessig maktmisbruk mot kunder/brukere	☐	☐	☐
Manglende vilje til å rette opp alvorlige feil ved tjenesten eller produktet	☐	☐	☐
Brudd på lovpålagt taushetsplikt	☐	☐	☐
Brudd på etiske retningslinjer	☐	☐	☐
Korrupsjon	☐	☐	☐
Underslag, tyveri og/eller økonomiske misligheter	☐	☐	☐
Svart arbeid/skatteunndragelse	☐	☐	☐
Sosial dumping (uakseptable lønns- og arbeidsvilkår)	☐	☐	☐
Bruk av ulovlige kjemikalier/Ulovlig utslipp av miljøgifter	☐	☐	☐
Annet forhold	☐	☐	☐

Scripter notes: Kun forhold nevnt i Q21 kommer opp.Ask only if **Q020,1** and **Q022 ST=1** & **SC=1****B004: Bevitnet - og varslet****Begin block****Scripter notes:** Filteret gjelder altså de som har opplevd kritikkverdige forhold, og som har varslet ett eller flere av disse: Q20=1 og en eller flere i Q22=Ja.

Q023:

Single coded

[Not back](#)

I de påfølgende spørsmålene ber vi deg ta utgangspunkt i det siste kritikkverdige forholdet du varslet om. Hva gjaldt det?

Normal

- 1 Forhold som kan medføre fare for liv eller helse
- 2 Trakassering på bakgrunn av kollegers etnisitet/livssyn
- 3 Trakassering på bakgrunn av kollegers kjønn/sekssuelle legning
- 4 Annen trakassering/mobbing av kolleger
- 5 Destruktiv ledelse som er ødeleggende for arbeidsmiljøet
- 6 Bruk av rusmidler på jobb
- 7 Behandling av kunder/brukere som strider mot gjeldende lovverk
- 9 Vold eller urettmessig maktmisbruk mot kunder/brukere/elever/pasienter
- 10 Manglende vilje til å rette opp alvorlige feil ved tjenesten eller produktet
- 11 Brudd på lovpålagt taushetsplikt
- 12 Brudd på etiske retningslinjer
- 13 Korrupsjon
- 14 Underslag, tyveri og/eller økonomiske misligheter
- 15 Svart arbeid/skatteunndragelse
- 16 Sosial dumping (uakseptable lønns- og arbeidsvilkår)
- 17 Bruk av ulovlige kjemikalier/Ulovlig utslipp av miljøgifter
- 18 Annet forhold
- 9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

Q024:

Single coded

[Not back](#)

Var du alene om å varsle om dette forholdet, eller var dere flere som varslet sammen?

Normal

- 1 Jeg varslet alene
- 2 Jeg varslet sammen med andre kolleger/arbeidstakere
- 3 Jeg varslet sammen med verneombud
- 4 Jeg varslet sammen med tillitsvalgt
- 5 Jeg varslet sammen med en leder
- 6 Jeg varslet sammen med andre
- 9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

Q025:

Multi coded

[Not back](#)

Hvem varslet du/dere først?

Normal

- 1 Nærmeste leder
- 2 Annen leder
- 3 Tillitsvalgt / verneombud
- 4 Toppledelsen
- 5 HMS-ansvarlig
- 6 Intern varslermottaker
- 7 Ekstern varslermottaker
- 8 Bedriftshelsetjenesten
- 9 Varslingsgruppe
- 10 Styre
- 11 Tilsynsmyndighet
- 12 Media
- 9997 Andre, noter... *Open *Position fixed

Q026:

Single coded

[Not back](#)

Hvordan ble det siste varselet fremmet?

Normal

- 1 Jeg/vi varslet anonymt
- 2 Jeg/vi varslet muntlig men ba om at identiteten utad skulle skjules
- 3 Jeg/vi varslet skriftlig men ba om at identiteten utad skulle skjules
- 4 Jeg/vi varslet åpent (både skriftlig og muntlig)
- 9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

Ask only if **Q026,1**

Q027:

Single coded

[Not back](#)

Ble identiteten din/deres skjult gjennom hele prosessen?

Normal

- 1 Ja, jeg/vi forble anonym(e) i hele prosessen
- 2 Nei, jeg/vi sto senere fram åpent og frivillig
- 3 Nei, jeg/vi ble ufrivillig identifisert
- 9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

Q028:

Single coded

Not back

Hvem var ansvarlig/hovedansvarlig for det siste kritikkverdige forholdet du/dere varslet om?

Normal

- 1 Underordnet
- 2 Kolleger
- 3 Nærmeste leder
- 4 Annen leder
- 5 Toppledelsen
- 6 Styret
- 9997 Andre, noter... *Open *Position fixed

Q029:

Single coded

Not back

Da du/dere varslet (siste gang), ble det kritikkverdige forholdet det ble varslet om endret?

Normal

- 1 Ja, det opphørte
- 2 Ja, det ble en klar forbedring
- 3 Ja, det ble en viss forbedring
- 4 Ingen vesentlig endring
- 5 Det ble en viss forverring
- 6 Det ble en klar forverring
- 7 Vet ikke, det har gått for kort tid til å si

Q030:

Single coded

Not back

I hvilken grad vil du si at reaksjonene mot den ansvarlige for det varslede forholdet var i tråd med alvorlighetsgraden?

Normal

- 1 I stor grad
- 2 I noen grad
- 3 Verken eller
- 4 I liten grad
- 5 Ikke i det hele tatt
- 9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

Q031:

Single coded

Not back

Hvilke reaksjoner fikk du da du/dere varslet (siste gang)?

Normal

- 1 Bare positive
- 2 Overveiende positive
- 3 Både positive og negative
- 4 Overveiende negative
- 5 Bare negative
- 6 Ingen reaksjoner
- 9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

Ask only if Q31=1,2,3

Multi coded

Not back

Hvilke positive sanksjoner/reaksjoner fikk du som konsekvens av ditt siste varsel?

Normal

- 1 Jeg fikk positive tilbakemeldinger fra kollegaene
- 2 Jeg fikk positive tilbakemeldinger fra ledelsen
- 3 Jeg fikk utvidet mitt ansvarsområde
- 4 Jeg fikk lønnsopprykk / annen økonomisk belønning
- 5 Jeg ble forfremmet
- 9997 Annet, noter... *Open *Position fixed

B005: Opplevd negative sanksjoner**Begin block**

Ask only if Q31=3,4,5

Multi coded

Not back

Hvilke negative sanksjoner/reaksjoner fikk du som konsekvens av ditt siste varsel?

Normal

- 1 Jeg ble utestengt fra arbeidsfellesskapet
- 2 Jeg ble mobbet
- 3 Jeg ble fratatt arbeidsoppgaver
- 4 Jeg ble refset og irettesatt av leder(e)
- 5 Jeg fikk ødelagt mine karrieremuligheter i virksomheten
- 6 Jeg opplevde reaksjonene så sterke at jeg ble sykemeldt
- 7 Jeg opplevde reaksjonene så sterke at jeg valgte å si opp min stilling
- 8 Jeg fikk tjenestepåtale/advarsel
- 9 Jeg ble suspendert
- 10 Jeg fikk oppsigelse
- 9997 Annet, noter... *Open *Position fixed

Ask only if Q31=4,5

Q033:

Single coded

Not back

Har sanksjonene/reaksjonene vært så negative at du mener det gir eller ga deg grunnlag for å søke om vern mot gjengjeldelse?

Normal

- 1 Ja
- 2 Nei
- 9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

B005: Opplevd negative sanksjoner**End block****Q034:**

Single coded

Not back

På bakgrunn av din erfaring som varslar, ville du varslet igjen?

Normal

- 1 Ja, det er overveiende sannsynlig
- 2 Ja, det er ganske sannsynlig
- 3 Nei, det er ganske lite sannsynlig
- 4 Nei, det er overveiende usannsynlig
- 5 Ikke sikker

B004: Bevitnet - og varslet

End block

Ask only if **Q020,1** and **Q022** ST=1 & SC=2

Q035:

Multi coded

[Not back](#)

Hvorfor varslet du ikke om det siste kritikkverdige forholdet du opplevde/avdekket?

[Normal](#)

- 1 Vil ikke sladre på kolleger
- 2 Vil ikke sladre på leder(e)
- 3 Kjente ikke til varslingsrutinene
- 4 Det var ikke mitt bord
- 5 Var usikker på om det faktisk var et kritikkverdig forhold
- 6 Tror ubehagelighetene ved å melde i fra ville blitt for store
- 7 Har sett at det å melde fra medfører store personlige belastninger for den enkelte
- 8 Jeg er ikke modig nok
- 9 Det ville ødelegge mine karrieremuligheter
- 10 Det ville være i strid med min lojalitetsavtale/arbeidsavtale
- 11 Andre varslet
- 12 Annet
- 9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

Ask only if **Q035,11**

Q036:

Multi coded

[Not back](#)

Hvem andre varslet?

[Normal](#)

- 1 Andre kollegaer
- 2 Verneombud
- 3 Tillitsvalgte
- 4 Andre

B003: Bevitnet kritikkverdige forhold

End block

B002: Ikke topplerer

End block

Alle

Q037:

Single coded

[Not back](#)

I hvilken grad tror du ansatte på arbeidsplassen din varsler om kritikkverdige forhold?

Normal

- 1 I stor grad
- 2 I noen grad
- 3 Verken stor eller liten grad
- 4 I ganske liten grad
- 5 Ikke i det hele tatt
- 9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

Ask only if Q037,4,5

Q038:

Single coded

[Not back](#)

Hva tror du er den viktigste grunnen til at ansatte i liten grad varsler om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen din?

Normal

- 1 Det er ingen/få forhold å varsle om
- 2 Frykt for represalier
- 3 Det er en kultur for å skjule kritikkverdige forhold
- 4 Mangelfull kjennskap til varslingsrutinene
- 5 Ledelsen håndterer varsling på en dårlig måte
- 9997 Annet, noter... *Open *Position fixed

Ask only if Q020,1

Q039:

Matrix

[Not back](#) | Number of statements: 5 | Number of Scales: 5

I hvilken grad har lojalitet til noen av de følgende medført at du ikke har varslet?

Normal

	I stor grad	I noen grad	I liten grad	Ikke i det hele tatt	Ikke relevant, har ikke vurdert å varsle
Lojalitet til toppledelsen	☐	☐	☐	☐	☐
Lojalitet til lederkollegiet	☐	☐	☐	☐	☐
Lojalitet til kolleger	☐	☐	☐	☐	☐
Lojalitet til kunder/brukere/elever/pasienter	☐	☐	☐	☐	☐
Lojalitet til lokalsamfunnet	☐	☐	☐	☐	☐

Ask only if Q006=2 OR Q008,2,3,4

B006: Leder med personalansvar

Begin block

Q040:

Text

[Not back](#)

I de neste spørsmålene ber vi deg svare ut i fra den rollen du har som leder med personalansvar, tillitsvalgt eller verneombud.

Ask only if Q015,1,2

Q041:

Single coded

[Not back](#)

Har du vært med på å utforme virksomhetens skriftlige retningslinjer for varsling?

Normal

- 1 Ja
2 Nei
9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

Q042:

Single coded

[Not back](#)

Har medarbeidere i løpet av de siste 12 månedene varslet deg om kritikkverdig forhold på arbeidsplassen? Med kritikkverdige forhold mener vi uetiske og/eller ulovlige hendelser, episoder eller praksiser som burde vært stoppet.

Normal

- 1 Ja
2 Nei
9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

Ask only if Q042,1

B007: Leder - mottatt varsel

Begin block

Q043:

Single coded

[Not back](#)

Tenk på det siste varslet du har mottatt: Ble dette varslet av en enkelt arbeidstaker, eller var det flere arbeidstakere som varslet sammen?

Normal

- 1 Det ble varslet av en enkelt arbeidstaker
- 2 Det var flere arbeidstakere som varslet sammen
 - 3. Verneombud
 - 4. Tillitsvalgt
 - 5. Vet ikke: varslet ble fremmet anonymt
- 9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

Q044:

Single coded

[Not back](#)

Tenk fortsatt på det siste varslet du mottok: Delte du varsleren/varslerens bekymring for saken?

Normal

- 1 Ja
- 2 Nei
- 9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

Q045:

Multi coded

[Not back](#)

Hva gjorde du med saken som gjaldt det siste varselet?

Normal

- 1 Jeg avventet og lot saken bero
- 2 Jeg undersøkte saken, men fant den ikke alvorlig og lot den ligge
- 3 Jeg undersøkte saken og tok det opp med den det gjaldt
- 4 Jeg sendte saken videre til virksomhetens varslingsgruppe/varslingsenhet
- 5 Jeg sendte saken videre til min overordnede
- 6 Jeg sendte saken videre til tilsynsmyndighetene
- 7 Jeg lekket saken til media
- 8 Annet

Q046:

Single coded

[Not back](#)

Undersøkte du om varsleren ble utsatt for sanksjoner under- eller i etterkant av varslingen?

Normal

- 1 Ja, jeg undersøkte under varslerprosessen
- 2 Ja, jeg undersøkte i etterkant av varslerprosessen
- 3 Ja, jeg undersøkte både under og i etterkant av varslerprosessen
- 4 Nei, jeg undersøkte ikke dette
- 9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

B007: Leder - mottatt varsel

End block

Q047:

Matrix

[Not back](#) | Number of statements: 3 | Number of Scales: 6

Hvor vanlig eller uvanlig er det at et varslet kritikkverdig forhold oppfattes som..

Normal

	Svært vanlig	Ganske vanlig	Verken eller	Ganske uvanlig	Svært uvanlig	Vet ikke
.. en personalkonflikt?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
.. en faglig uenighet?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
.. uenighet om økonomiske prioriteringer	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q048:

Single coded

[Not back](#)

Har du fått opplæring i hvordan varsling skal håndteres?

Normal

- 1 Ja
- 2 Nei
- 9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

B006: Leder med personalansvar

End block

Q049:

Single coded

[Not back](#)

Omtrent hvor lenge har du vært ansatt, fast eller midlertidig, på arbeidsplassen din?

Normal

- 1 Under 1 år
- 2 1-5 år
- 3 6-10 år
- 4 11-15 år
- 5 16-20 år
- 6 Mer enn 20 år
- 9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

Q050:

Single coded

[Not back](#)

Omtrent hvor mange ansatte er det på arbeidsplassen din?

Normal

- 1 Under 10 ansatte
- 2 10-19 ansatte
- 3 20-49 ansatte
- 4 50 eller flere ansatte
- 9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

Q052:

Multi coded

[Not back](#)

Finnes det tillitsvalgte eller representanter for de ansatte på arbeidsplassen din?

Normal

- 1 Ja, tillitsvalgt i fagforening
- 2 Ja, verneombud
- 3 Ja, medlem i arbeidsmiljøutvalg
- 4 Ja, ansattrepresentant i styret
- 5 Andre representanter for de ansatte
- 6 Nei
- 9999 Vet ikke *Position fixed *Exclusive

Q053:

Single coded

[Not back](#)

Er du fagorganisert?

Normal

- 1 Ja
- 2 Nei
- 9999 Vet ikke **Position fixed *Exclusive*

Q054:

Open

[Not back](#)

Hvilket forbund er du organisert i?

Skriv navn

Spørsmål til arbeidsgivere

Varsling - kommuner

Velkommen til undersøkelsen om varslingsrutiner i norske kommuner.

Tusen takk for at du deltar!

Vennligst trykk på start for å få første spørsmål.

Q1: Omtrent hvor mange innbyggere er det i kommunen der du jobber?

- Under 3 000 3 000 - 5 000 5 000 - 10 000 10 000 - 20 000 20 000 - 50 000
 50 000 - 100 000 Over 100 000 Vet ikke

Q2: Har kommunen din skriftlige varslingsrutiner for hva du skal gjøre hvis du oppdager kritikkverdige forhold? Med kritikkverdige forhold mener vi brudd på lover og regler, eller etiske standarder gitt av kommunen. Altså; uetiske og/eller ulovlige hendelser, episoder eller praksis som burde være stoppet.

- Ja, har rutiner Rutiner er under utarbeidelse Nei, har ingen rutiner
 Vet ikke

Note: if you have answered/chosen item [3, 4] in question 2, skip the following question

Q3: Vet du hvem som har vært med på å utarbeide disse varslingsrutinene?

- Nei Ja

Note: if you have answered/chosen item [3, 4] in question 2, skip the following question

Note: if you have answered/chosen item [1] in question 3, skip the following question

Q4: Hvem ble varslingsrutinene utarbeidet av? (Flere kryss mulig)

- Ledelsen Tillitsvalgte Verneombud
 Ansatte Eksterne konsulenter/advokater Andre:

If you have chosen "other", please specify:

Note: if you have answered/chosen item [3, 4] in question 2, skip the following question

Note: if you have answered/chosen item [2] in question 2, skip the following question

Q5: Sier varslingsrutinene noe om hvem ansatte kan varsle til eller hvor de kan henvende seg?

- Nei Ja Vet ikke

Note: if you have answered/chosen item [3, 4] in question 2, skip the following question

Note: if you have answered/chosen item [2] in question 2, skip the following question

Note: if you have answered/chosen item [1, 3] in question 5, skip the following question

Q6: Hvem kan arbeidstakere varsle til, ifølg kommunens varslingsrutiner?(Flere kryss mulig)

☐ Nærmeste leder	☐ Annen leder
☐ Tillitsvalgt/verneombud	☐ Internt varslingsmottak/varslingsenhet
☐ Eksternt varslingsmottak, advokatkontor e.l.	☐ Rådmannen/politisk ledelse
☐ Personal/HR	☐ Bedriftshelsetjeneste/HMS
☐ Tilsynsmyndighet	☐ Media
☐ Annet:	

If you have chosen "other", please specify:

Note: if you have answered/chosen item [3, 4] in question 2, skip the following question

Note: if you have answered/chosen item [2] in question 2, skip the following question

Q7: Sier varslingsrutinene noe om hvem som skal gi tilbakemelding til varsler om hva som skjer med saken?

- Ja Nei Vet ikke

Q8: Har kommunen din et eget system der avvik rapporteres eller registreres?

- Ja, vi har et eget system for å registrere/rapportere avvik
 Ja, avvik skal registreres/rapporteres samme sted som kritikkverdige forhold
 Nei
 Vet ikke

Note: if you have answered/chosen item [3, 4] in question 2, skip the following question

Note: if you have answered/chosen item [2] in question 2, skip the following question

Q9: Er varslingsrutinene forbeholdt visse typer saker?

- Nei, varslingsrutinene kan brukes til å melde fra om alle typer kritikkverdige forhold
 Ja
 Vet ikke

Note: if you have answered/chosen item [1, 3] in question 9, skip the following question

Note: if you have answered/chosen item [3, 4] in question 2, skip the following question

Note: if you have answered/chosen item [2] in question 2, skip the following question

Q10: Varslingsrutinene er forbeholdt visse typer saker, som:(Flere kryss mulig)

- Brudd på bestemmelser om sikkerhet eller fysiske arbeidsmiljøforhold
- Økonomiske misligheter/utroskap eller tyveri
- Utilbørlig eller trakasserende adferd mot medarbeidere
- Omsorgssvikt, vanskjøtsel eller feilbehandling av brukere
- Brudd på forskrifter eller instruksjer
- Annet:

If you have chosen "other", please specify:

Note: if you have answered/chosen item [3, 4] in question 2, skip the following question

Note: if you have answered/chosen item [2] in question 2, skip the following question

Q11: Sier varslingsrutinene at arbeidstakere kan ha en plikt til å varsle om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen?

- Nei Ja Vet ikke

Note: if you have answered/chosen item [1, 3] in question 11, skip the following question

Note: if you have answered/chosen item [3, 4] in question 2, skip the following question

Note: if you have answered/chosen item [2] in question 2, skip the following question

Q12: Varslingsplikten er knyttet til: (Flere kryss mulig)

- Brudd på bestemmelser om sikkerhet eller fysiske arbeidsmiljøforhold
- Forhold som er til fare for liv og helse
- Økonomiske misligheter/utroskap eller tyveri
- Utilbørlig eller trakasserende adferd mot medarbeidere
- Omsorgssvikt, vanskjøtsel eller feilbehandling av brukere/kunder
- Brudd på forskrifter eller instruksjer
- Annet:

If you have chosen "other", please specify:

Note: if you have answered/chosen item [3, 4] in question 2, skip the following question

Q13: Hva vil du si er den viktigste grunnen til at varslingsrutiner ble innført? (Flere kryss mulig)

☐ Fordi det er i tråd med lovverket	☐ Fordi det er i tråd med god virksomhetsstyring
☐ Etter initiativ fra politikere	☐ Etter initiativ fra ledelsen
☐ En konkret hendelse i kommunen	☐ Etter råd fra myndighetene
☐ Etter initiativ fra fagforeningene	☐ Etter initiativ fra verneombud
☐ Vet ikke	☐ Annet:

If you have chosen "other", please specify:

Note: if you have answered/chosen item [3, 4] in question 2, skip the following question

Note: if you have answered/chosen item [2] in question 2, skip the following question

Q14: Sett fra ditt ståsted, vil du si at:

	1 Helt uenig	2	3	4	5 Helt enig	Vet ikke
Varslingsrutinene har gjort det enklere for arbeidstakere som varsler	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Varslingsrutinene har gjort det tryggere for arbeidstakere å varsle	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q15: Har kommunen retningslinjer for...

	Ja	Nei	Vet ikke
...bruk av sosiale medier?	☐	☐	☐
...hva du kan si offentlig?	☐	☐	☐
...hvem som kan uttale seg til journalister?	☐	☐	☐

Intervjuguide til de kvalitative intervjuene

Intervjuguide

- Ytringskultur – hvordan vil du beskrive ytringsbetingelsene der du jobber?
- Oppfordrer kommunene arbeidstakerne til å ytre seg, og eventuelt på hvilken måte oppfordres de?
- Begrenses ytringsfriheten? Eventuelt på hvilken måte?
- Kjenner du til eksempler på at arbeidstakere har blitt sanksjonert fordi de har ytret seg utenfor organisasjonens grenser?
- Hvilke erfaringer har kommunene med retningslinjene de har – hva er eventuelle svakheter?
- Hvordan vektet krav til lojalitet opp mot hensynet til allmenn interesse?
- Deltar ansatte i den offentlige debatten i kraft av sin kompetanse som fagperson?

Varsling:

- Tror du ansatte generelt kjenner til varslingsrutinene?
- Hvorfor ble det innført varslingsrutiner?
- Hva vil du definere som et særlig kritikkverdig forhold
- Har dere diskutert hva som skal forstås som et kritikkverdig forhold i virksomheten?
- Er varslingsrutinene forbeholdt visse type saker?
- Hva gjøres for å vedlikeholde denne kunnskapen?
- Har arbeidstakerne vært med på å diskutere hva som skal forstås som kritikkverdige forhold og varsling?
- Hvordan skiller det mellom avvikssaker og varslersaker? Ev også «bekymringsmelding»
- Skal avvik og varsler meldes ulike steder?
- Kan arbeidstakere varsle anonymt/konfidensielt?

- Har du noen synspunkter på fordeler og ulemper ved anonym/konfidensiell varsling?
- Får ledere, verneombud og tillitsvalgte i din virksomhet trening i /instruks om hvordan de skal motta varslinger om kritikkverdige forhold?
- Kan du kort gjøre rede for hvordan en varslingssak behandles hos dere? (inklusive tilbakemeldinger og tidsfrister for tilbakemeldinger til den som har varslet)
- Har du hatt erfaring med varslersaker i din jobb i kommunen? Hvis ja, fortell
- Hva er din rolle i varslersaker?
- Omtrent hvor mange og hvilke saker har det blitt varslet om i din virksomhet? I løpet av de siste to årene – og siste året (antall og type)
- Kjenner du til at varsler har blitt usatt for sanksjoner? Sjekkes dette?
- Har du opplevd at arbeidstakerne har varslet eksternt, eksempelvis til Arbeidstilsynet og/eller media? Hvis ja: Hva gjaldt saken og hva skjedde?
- Hva vil du si kjennetegner de vanskeligste varslingssakene?
- Hvordan ivaretas arbeidstakere som varsler om kritikkverdige forhold?
- Hvordan ivaretas den/de det varsles om – altså den/de som er ansvarlige for de kritikkverdige forholdene?
- Har dere noen rutiner der dere undersøker hvordan det går med varsleren etter noen måneder? Oppfølging i etterkant for å forhindre/oppdage gjengjeldelse mot varsler?
- Vil du si at arbeidstakere som varsler tar en risiko, for eksempel for å bli utstøtt eller miste jobben?
- I hvilken grad tror du varslerbestemmelsene i arbeidsmiljøloven har gjort det enklere eller vanskeligere å varsle
- Er det noe som etter din mening burde vært endret i loven?
- De sakene som det er blitt varslet om, er dette etter din mening varslersaker?
- Tror du at du får vite om det som skjer av kritikkverdige forhold i virksomheten?
- Forbedringspotensiale? Både rutiner, håndtering